

**Откъси от книгата на Валтер Хаген „Тайният фронт“
Публ. във в. „Македонска трибуна“, Индианаполис,
Индиана, г. 25, бр. 1269, 28 юни 1951 г..**

Париж, 2 юни 1951 г.

Плановете на германската тайна служба върху Македония.

Забележка: Валтер Хаген, както сам изнася, е бил виден функционер в германската тайна служба (Зихерхайтсдинст – създадена по подобие на английската Интелиджънс Сървис). През миналата година бе отпечатана в Австрия – при Издателството „Нибелунген Ферлаг“ – Линц и Виена, книгата „Ди Гехайме Фронт“ (Тайният фронт). Тя има осем части: немската тайна служба, организация и устройство; от Хайдрих до Канарис; Чехословакия, Югославия, Румъния – триумф на конспирацията, България – трагедия на любовта към Русия, Унгария – пропаднала смяна на фронта, Италия – агония на фашизма. На края, като послеслов, се изказват мисли върху тайната служба, политиката и морала.

В главата върху България са поместени и „Плановете на немската тайна служба за Македония“ (стр. 326 – 333).

Смята се, че името на автора е псевдоним.

След като изтъква, че Русия не е зачитала лоялното държание на българското правителство през цялото време на войната, той преминава върху македонския въпрос. Тук даваме някои извадки от тук, което може да представя интерес за читателите на „Македонска Трибуна“. Подзаглавията са наши.

Съветска Русия, балканските държави и Македония

„Македонският проблем засяга най-тясно българските интереси. Същевременно изглежда, като че ли политиката на Съветския Съюз на Балкана иска да вземе този въпрос като изходна точка на своите по-нататъшни акции. Един къс обзор на положението значи е съвсем на място.

Македония е географски и по стопанския си характер една цялост. Но политически тази област с нейните близо 70000 кв. км. и нейното население от около три милиона души, е разделена засега между три държави: Югославия, Гърция и България. И етнографично Македония е пъстра картина; тук живеят българи, турци, гърци, албанци, власи (които принадлежат към балканоромъните), сърби, евреи, цигани, не винаги в затворени поселища, но териториално неразграничаемо размесени. Благонадеждни статистики от най-ново време няма; каквото се предлага на обществото, е обагрено, да не кажем изопачено (фалшифицирано), и служи само за това, да обоснове някакви искания, например, сръбските, поне за външна привидност. Всяка от държавите, които получиха части от Македония след ликвидирането на Европейска Турция, се всякога опитваше тъй да „разреша“ проблема на националните малцинства, че рекламираше придобитото население просто за съответния държавен народ. Гърците, например, заявиха, че македонските българи не са били нищо друго освен български говорещи елини. Съвсем същото направиха сърбите, въпреки че числото на сръбски говорещите македонци да е съвсем малко.“

Тук авторът споменава за противоречията на Балканите, за взаимните борби между балканските народи и продължава:

Вмешателства на Великите сили и особено на Русия

„Тези противоречия предлагаша на Великите сили твърде отдавна всички възможности за вмешателството, интригата и разиграването на отделните балкански държави една срещу друга. Те бяха най-широко използвани, защото стратегическото значение на Балкана е превъзходно, и всяка велика сила, която беше заинтересована в Средиземно море и в Дунавския простор, трябваше най-малко да предотврати настаняването там на съперник с помощта на един балкански съюзник. Както се знае, Русия винаги се е особено интересувала за Балкана, и съветското правителство възприе това политическо наследство от царско време. При това отдавна вече не се касае само за морските теснини, но за пристъпа към Средиземно море, за окончателното обезсилване на Великобритания, за достъп към политически и социално неспокойна Северна Африка. Македония, стратегическата ядка на Балканския полуостров, е следователно за Москва съвсем особено важна. Погрешно е приемането, че Съветският Съюз едва от най-ново време е включил Македония в своята политическа игра, и то предимно за това, за да правел на Югославия и Гърция мъчнотии. В действителност още агентите на царизма работеха в тази страна, и болшевишка Русия, след превъзможването на състоянието на първоначална слабост, продължи тази дейност.

Тъй като руската политика в Македония, както се спомена, работеше толкова отдавна с паролата на националното освобождение на народите, трябваше по необходимост да се справи с оная организация, която си бе поставила същите цели: именно с прославената, за да не кажем легендарната ВМРО – Вътрешната Македонска Революционна Организация.”

ВМРО и македонските българи

“От народностните групи на Македония българите са несъмнено най-силната; тя обхваща най-малко половината от трите милиона жители. Понятно е, че това относително, а вероятно и почти абсолютно мнозинството се стремеше към присъединение на Македония към България въз основа на правото на националното самоопределение. Но костелацията на Великите сили беше винаги такава, че едно подобно решение можеше да бъде спречено веднъж от тази, други път от онази сила. Тъй стана, че идеята на една самостоятелна Македония с вътрешно самоуправление на националностите печелеше все повече и повече почва. Тя беше и далечната цел на основаната около началото на столетието ВМРО. Новата организация почна един удивителен победен поход. Почти всички българи и също тъй македоноромъни, наречени още власи или аромъни, се присъединиха към нея. В течение на десет години те станаха истинска държава в държавата, разбира се, без официално признание, но фактически със собствено правосъдие, полиция, финанси, поща и даже със собствена войска, четите. ВМРО предприе срещу турците многобройни въстания, които навремени показваха чист военен характер. Но нито тези въстания, нито Балканската война от 1912 година, нито Първата и Втората световна война донесоха на Македония жадуваната свобода и самостоятелност. Разделението на страната между три държави изглеждаше, напротив, все повече и повече да се затвърдява. Но македонците и ВМРО бяха и са твърде

далеч от всяка резигнация. Напротив, волята за независимост ставаше все по-разгорещена и герилата, особено срещу гръцката и югославската държава, все по-жестока...”

Пропаднал опит на болшевишка Русия да обсеби ВМРО

„Още след Първата световна война Кремъл се опита да придобие ВМРО за себе си; строгата дисциплина, ясните отношения на заповядване и голямата опитност на ВМРО в практиката на едно политическо-военно подземно движение, както свършената рутина на ръководството на ВМРО във всеки вид конспиративна дейност оставаха Москва да очаква, че това македонско освободително движение би могло да се използва с най-голям успех като оръдие на болшевишко-руската балканска политика. Москва не успя да достигне чрез преговори с водачите на ВМРО до желания резултат. Кремъл трябваше значи да опита да постигне целта си чрез вмъкване на комунистически агенти и да завладее организацията отвътре. Започна дългогодишна борба на тъмно, за стоящите отвън една неразгадаема бъркотия от политически убийства и акции на отмъщение, които териториално съвсем не се ограничиха само върху Македония, но засегнаха и лица, които живееха далече от македонската родина като емигранти в чужбина. Успехите на комунистите бяха, обаче, във всеки момент само скромни, и накрай се успе да се отстрани и последния съветски агент от ВМРО.

Тази нейна победа на безусловно противокомунистическото направление се дължеше на първо място на избора в 1924 година нов водач на ВМРО, Иван, наречен, Ванчо Михайлов... Каквото той искаше да постигне при безрезервно влагане на своите сили и своите извънредни организаторски способности, беше една свободна, неразделна и независима Македония на основата на националното равноправие на всички там заселени племена, нещо по швейцарски образец...”

Германия готова да обяви независима Македония

„И спрямо Германия Михайлов застъпваше своята идея на една независима Македония без остатък, когато от немска страна започнаха да се занимават с този проблем във връзка с югославския и гръцкия поход пролетта 1941 година. Наистина Хитлер в началото малко се интересува за македонския въпрос, защото, за да бъде разрешен той, щяха да бъдат необходими дълбоки намеси в съществуващите отношения, а Хитлер искаше да избегне всяка мярка, която би могла да смути и без туй въпросителното равновесие в Балканския полуостров. Той предпочете по-скоро да запази това крайно лабилно равновесие, отколкото да поеме неспокойствието, което трябваше да се яви чрез един нов ред, въпреки, че то щеше да бъде едничкият път да се създадат най-сетне стабилни отношения.

Едва в годината 1943 немската тайна служба успя да обърне внимание на Хитлер чрез един меморандум върху предимствата, които биха могли да се явяват за Германия от създаването на една самостоятелна Македония. Едно такова държавно образувание би дължало своето съществуване изключително на Германия, а това би означавало, при балканската вярност, една трайна връзка. Самостоятелна Македония би била най-благонадежният преден пост на Германия на Балкана, и ако на тази държава би се дал и Солун, то Германия би стояла с това на Егея.”

Становището на Михайлов към немския проект

„Този проект можеше да се осъществи дори през 1943 г. още без трудности. Естествено, не е възможно да се прецени, до какви крайни резултати би довело развитието на Европейския югоизток, ако Германия създадеше независима Македония, но че то съществено другояче би протекло, е сигурно. Беше обаче невъзможно да се подтикне Хитлер към решение по македонския проблем. Когато най-сетне се реши да вземе предвид учредяването на една македонска държава, именно през лятото 1944 год. беше вече твърде късно. Тогава Румъния беше се вече отметнала и цялото положение на Балкана се беше променило из основи. Ако и да беше, следователно, пропуснат истинският момент, немската тайна служба, по високо нареждане, трябваше да създаде връзка с Михайлов и да му предложи да иде в Македония, за да обяви там самостоятелността на страната. Михайлов действително се остави да бъде заведен с един немски самолет в неговата родина. Но когато той дойде там заяви на хората за връзка от немската тайна служба, съвсем откровено, че било твърде късно за тъкменото основаване на държавата и че той не могъл да поеме отговорността да тикне своя народ в една безсмислена авантюра, без всеки изглед за успех. Немската тайна служба не отмъсти на Михайлов за този отказ; напротив взеха се всички мерки при разгрома на Германия да се спаси живота на македонския водач, така че Михайлов днес е в положението от сигурно място да ръководи ВМРО с твърда ръка.“

Целите на Москва и целите на ВМРО

„Тъй като Москва днес се стреми към самостоятелна Македония или поне тя твърди това в своята агитация в македонския простор, би могло да изглежда, че целите на Москва и целите на ВМРО се покриват и че, следователно, сътрудничеството на ВМРО със Съветите било един естествен съюз на интереси. Но Михайлов е против всяко съглашение от този род; той вижда, че една самостоятелна Македония по милост на Москва би била нищо друго освен едно доброволно оръдие на съветския империализъм, определено за това да отслабва и да държи в шах Югославия и Гърция и същевременно да създаде на Русия един косвен излаз на Средиземно море. Една такава самостоятелност, която в действителност в никоя точка не би направила възможна една свободно диспонираща външна политика, би била без стойност. Отказът на ВМРО не може, естествено, да накара Москва да изостави своите македонски планове; тя няма и сега своя ръка в играта и изненади, при незаздравените отношения на Балкана, са винаги възможни.

Тъй остава и Македония включена в кроежите на съветската голяма политика, както и целият останал Балкан.“

Като завършваме цитатите от книгата на Хаген, ние насочваме българските комунисти, заедно с колегите им от Скопие към нея, за да си вземат добра бележка с оглед на лъжите, които до втръсване разправят за държанието на македонското движение през войната. Меродавен ръководител на германската тайна служба установява, че движението, и лично Ив. Михайлов не са имали нищо общо с българската държавна политика през войната, а са били за независима Македония. Сетне, нека нещастните комунисти си запишат – към многото други свидетелства – и това на германската тайна служба, че в

Македония, освен за българи, за други славяни („македонци“ или подобни) не може дума да става.

Ние се задоволяваме само с тези констатации във връзка с въпросната книга.